системі, для досягнення запланованих цілей.

Складовими системи управління та обліку основних засобів на підприємстві є:

- цільова складова, яка полягає у формуванні сукупності цілей, на реалізацію яких спрямована управлінська діяльність. Її метою є підвищення ефективності виконання функцій системи управління основними засобами;
- функціональна складова, яка включає планування, організацію, контроль, аналіз і координацію;
- методологічна складова – це методи управління, що забезпечують виконання функціональних завдань. Включає економічні, організаційні, соціальні та технічні методи;
- інструментальна складова включає інформаційні засоби для впливу на об'єкт управління. Це управлінські рішення, повноваження, матеріально-технічні та енергетичні ресурси, що використовуються для досягнення цілей управління.
- технологічна складова – це підготовка, прийняття та виконання управлінських рішень. Технологічна складова забезпечує організований і послідовний процес управління основними засобами на підприємстві [2, с. 151].

Ефективна система управління та обліку основних засобів на підприємстві є цілісним комплексом, який охоплює цілі, функції, методи, інструменти та технології. Вона дозволяє досягти оптимального використання основних засобів, зменшити витрати на їх обслуговування і забезпечити виконання стратегічних завдань підприємства.

Важливим питанням у випадку організації підсистеми управлінського обліку на ТОВ «ТТСЕРВІС» є обрання правильного підходу до класифікації інформації.

Фасетний метод є зручним і перспективним підходом до класифікації об'єктів. Відповідно до наукових досліджень Л. О. Матвійчука, суть цього методу полягає у наступному: фасета — це характеристика або ознака класифікації, яка представлена у вигляді списку значень; фасетна класифікація – система, яка складається з переліку незалежних фасетів, кожна з яких містить значення певної ознаки [1, с. 50].

Отже, класифікація об'єктів може бути реалізована шляхом комбінації значень із різних фасетів, що дозволяє створювати гнучкі та зручні системи класифікації.

Перевагами фасетного методу є: незалежність фасетів дозволяє змінювати або доповнювати окремі характеристики без впливу на інші; простота структурування інформації та її адаптації до різних потреб; можливість застосування у різних галузях для класифікації складних об'єктів або явищ.

Фасетно-ієрархічний синтез є підходом, який поєднує фасетну класифікацію та елементи ієрархічної структури. Його основні принципи: неповторюваність ознак (кожна характеристика об'єкта має бути унікальною в межах класифікації); вибір суттєвих ознак (використовуються тільки ті

характеристики, які мають ключове значення для класифікації).

Такий підхід є доцільним для організації управлінського обліку основних засобів в аграрних підприємствах, оскільки: забезпечує зручність управління класифікованими об'єктами; полегшує прийняття рішень щодо ефективного використання основних засобів та дозволяє адаптувати облік до потреб автоматизації.

Список використаних джерел

1. Матвійчук Л. О. Фасетно-ієрархічна система управлінського обліку основних засобів агарних підприємств. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів і права: збірник наукових праць міжнар. наук.- практ. конф*. (Полтава, 7 травня 2020 р.). у 10 ч. Полтава : ЦФЕНД, 2020. Ч. 3. С. 49–51.

2. Городянська Л. В. Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу : монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 224 с.

Онищенко М. О.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»;
науковий керівник:
Мартинюк Г. П.,
к.е.н.,
старший викладач кафедри фінансів і кредиту;
Поліський національний університет (м. Житомир)

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність дослідження полягає в необхідності оцінки фінансового стану підприємства на основі звітності з метою ефективного управління фінансами та залучення інвестицій. У сучасних економічних умовах аналіз фінансової звітності відіграє ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств. Без якісного аналізу звітності керівництво компаній не може ухвалювати обґрунтовані рішення щодо стратегічного розвитку, оцінки інвестиційної привабливості та фінансової стабільності.

Фінансова звітність є основним джерелом інформації для оцінки фінансового стану підприємства. Вона містить ключову інформацію, яка дає змогу проаналізувати ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання.

Фінансовий стан підприємства – це сукупність показників, що характеризують рівень фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності та ефективності використання ресурсів. Разом з тим, Вдовенко І.С. в своїх наукових дослідженнях присвячених фінансовим механізмам забезпечення розвитку підприємств аграрного сектору, вказує що «фінансова звітність є базовим інструментом для ухвалення стратегічних і тактичних рішень керівниками компаній та інвесторами». [1]

Головними формами фінансової звітності вважають баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал. Як зазначає Дема Д.І., ці документи дозволяють здійснити комплексний аналіз фінансового стану та прогнозувати подальший розвиток компанії». [2]

Баланс показує співвідношення активів і пасивів, що дозволяє оцінити фінансову стійкість підприємства. Наприклад, якщо частка власного капіталу у балансі становить понад 50%, це свідчить про фінансову незалежність підприємства. Баланс також дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує власні та позикові кошти.

Звіт про фінансові результати дає змогу визначити рівень прибутковості або збитковості діяльності. Наприклад, якщо чистий прибуток зріс на 15% порівняно з минулим роком, це є позитивним сигналом для інвесторів. Даний звіт також містить інформацію про витрати, собівартість продукції та рівень рентабельності.

Звіт про рух грошових коштів дозволяє оцінити джерела та напрями використання коштів, що допомагає прогнозувати платоспроможність підприємства. Наприклад, якщо основні грошові потоки надходять від операційної діяльності, це свідчить про ефективне управління фінансами.

Звіт про власний капітал допомагає визначити зміни у капіталі підприємства, зокрема його здатність до реінвестування прибутку. Зростання власного капіталу свідчить про позитивну динаміку розвитку компанії.

Як зазначає Дема Д. І. в наукових роботах щодо моделей організації діяльності спеціалізованих банків, «фінансовий стан є ключовим фактором конкурентоспроможності підприємства, адже саме він визначає можливість розвитку, залучення капіталу та виконання зобов’язань перед контрагентами» [2].

Таблиця 1

Основні фінансові показники аналізу фінансового стану підприємства

Показник	Формула розрахунку	Економічна інтерпретація
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Грошові кошти + Короткострокові фінансові інвестиції) / Поточні зобов’язання	Визначає можливість негайного погашення боргів (норма > 0,2)
Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал / Загальні активи	Показує рівень фінансової незалежності (оптимальне значення > 0,5)

Продовження таблиці 1

Рентабельність активів	Чистий прибуток / Загальні активи	Відображає ефективність використання активів (норма > 5%)
Коефіцієнт покриття боргів	Чистий прибуток / Загальні зобов'язання	Оцінює здатність підприємства обслуговувати борги (оптимальне значення > 1,5)

Джерело: [6]

Як зазначає Недільська Л.В., якісний аналіз звітності за фінансовими показниками сприяє ухваленню обґрунтованих управлінських рішень та розробці стратегій розвитку [4], а відтак, фінансова звітність являється інформативним порталом для розрахунку показників фінансової діяльності.

Об'єктом нашого дослідження виступають дані фінансової звітності Державної статистичної служби України У таблиці нижче представлено ключові дані звітності підприємства що використовуються для обрахунку фінансових показників за 2020–2022 роки.

Таблиця 2

Ключові дані звітності підприємств що найчастіше використовуються для обрахунку фінансових показників за 2021–2023 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	+/- 2023 від 2021
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	45 694	50 286	53 912	+8 218
Собівартість реалізації, тис. грн	31 994	35 200	38 451	+6 457
Валовий прибуток, тис. грн	13 700	15 086	15 461	+1 761
Адміністративні витрати, тис. грн	14 729	13 529	12 987	-1 742

Джерело: [5]

Аналіз статистичних даних діяльності підприємницьких структур вказує: чистий дохід від реалізації за три роки зріс на 8 218 тис. грн, що свідчить про стабільне збільшення обсягів продажу. Валовий прибуток також продемонстрував позитивну динаміку, збільшившись на 1 761 тис. грн, що свідчить про ефективність операційної діяльності. Однак адміністративні витрати знизилися на 1742 тис. грн, що може бути наслідком оптимізації витрат або зміни стратегії управління ресурсами підприємств. Загалом, фінансові показники свідчать про позитивну динаміку розвитку підприємств.

Фінансова звітність є ключовим джерелом інформації для аналізу фінансового стану підприємств. Вона дозволяє оцінити рівень ліквідності, фінансової стійкості та ефективності використання ресурсів. Дослідження показало, що за останні три роки підприємства демонструють позитивну динаміку розвитку, що підтверджується зростанням чистого доходу та валового прибутку. Оптимізація адміністративних витрат свідчить про підвищення ефективності управління фінансами, що може сприяти підвищенню конкурентоспроможності підприємств. Аналіз фінансових показників допомагає керівництву приймати обґрунтовані рішення та адаптувати бізнес-